

Γένεσις 37,1-36·
39,1-41,14

Ὁ πάγκαλος Ἰωσήφ

Ἀρχίζουμε τό μάθημα κρατώντας στά χέρια μας ἕναν κάκτο ἢ ἕνα ἀγκαθωτό κλαδί.

Θά ἀγκαλιάζαμε, παιδιά, ποτέ ἕνα ἀγκάθι; Ἀσφαλῶς ὄχι! Γιατί θά ματώναμε καί θά πονούσαμε πολύ. Κι ὅμως συχνά ἀγκαλιάζουμε ἕνα σουβλερό ἀγκάθι πού ἔχουμε μέσα μας καί πολύ πονᾶμε ἐξαιτίας του. Ποιό εἶναι αὐτό; Θά τό καταλάβετε ἀπό τήν ἱστορία πού σήμερα θά σᾶς διηγηθῶ.

Ὁ πατριάρχης Ἰακώβ, ὅπως θά θυμάστε, εἶχε δώδεκα γιούς (δείχνουμε τό γενεαλογικό δέντρο τοῦ Ἰακώβ, βλ. ἐποπτικό ὑλικό προηγούμενου μαθήματος). Τά ὀνόματά τους εἶναι: **Ρουβήν, Συμεών, Λευὶ, Ἰούδας, Ἰσάαχάρ, Ζαβουλών, Δάν, Νεφθαλεὶμ, Γάδ, Ἀσήρ, Ἰωσήφ, Βενιαμίν**. Ἀπ' ὅλα του τά παιδιά ξεχώριζε ὁ Ἰωσήφ. Εὐγενικός, ὑπάκουος, πρόθυμος σ' ὅλες τίς δουλειές, μέ ἀγάπη γιά ὅλους καί ἰδιαίτερα γιά τ' ἀδέρφια του. Πολύ τόν χαιρόταν ὁ πατέρας του. Γιά νά τοῦ δείξει τήν ἱκανοποίηση καί τή χαρά του, τοῦ ἔφτιαξε κι ἕναν ὠραῖο πολύχρωμο χιτῶνα (δείχνουμε τήν εἰκόνα, βλ. Ἡ Βίβλος, σ. 65).

Τά ἀδέρφια του ὅμως τόν ζήλευαν τόν Ἰωσήφ. Τόν ζήλευαν γιατί

τούς ξεπερνούσε στήν καλοσύνη καί ὁ πατέρας τους τόν καμάρωνε καί τοῦ ἔδειχνε τόση ἀγάπη. Κι ὅταν εἶδαν κι ἐκεῖνον τόν πολυχρωμο χιῶνα, ἡ ζήλια σάν σουβλερό ἀγκάθι τοίμπησε τήν καρδιά τους. Λόγο καλὸ δέν ἄκουσε ζανά ἀπὸ τὰ χεῖλη τους. Μὲς στήν καρδιά τους ἄναψε ἡ φωτιά τοῦ μίσους. Καί φούντωσε ἀκόμη περισσότερο, ὅταν ὁ Ἰωσήφ τούς διηγήθηκε δυὸ ὄνειρά του.

- Ἀκοῦστε τὸ ὄνειρο πού εἶδα, τούς εἶπε μία μέρα. Ἦμασταν σὸ χωράφι καί ὁ καθένας μας ἔφτιαξε ἓνα δεμάτι ἀπὸ σάχνα. Τότε τὰ δεμάτια σας ἔπесαν καί προσκύνησαν τὸ δικό μου.

- Τί; εἶπαν μέ θυμὸ τ' ἀδέρφια του. Μήπως σοῦ πέρασε ἡ ἰδέα ὅτι θά γίνεις βασιλιάς καί θά μᾶς ἐξουσιάζεις;

Μιά ἄλλη μέρα πάλι ὁ Ἰωσήφ, παραζενεμένος κι αὐτός, τούς εἶπε:

- Εἶδα σὸν ὕπνο μου ὅτι μέ προσκυνοῦσαν ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη καί ἔντεκα ἀστέρια.

Τὰ ἀδέρφια του τόν φθόνησαν ἀκόμη περισσότερο. Τοῦ ἔβγαλαν καί παρατσούκλι: «ὁ ὄνειροπαρμένος!». Παρ' ὅλες ὅμως τίς κοροϊδίες τους, ὁ Ἰωσήφ δέν ἔπαψε ποτέ νά τούς ἀγαπᾷ.

Μία μέρα τόν φωνάζει ὁ πατέρας του ὁ Ἰακώβ καί τοῦ ζητᾷ νά πάει νά βρεῖ τούς ἀδερφοὺς του στὰ μακρινὰ βοσκοτόπια, νά δεῖ ἂν εἶναι καλά, γιατί ἔλειπαν πολλές μέρες. Μὲ χαρά δέχτηκε ὁ Ἰωσήφ. Δέν λογάρισε τόν κόπο. Πρόθυμα ξεκίνησε καί ὥρες πολλές περπάτησε, ὥσπου τελικὰ τούς βρῆκε.

Τόν εἶδαν ἐκεῖνοι ἀπὸ μακριά. Καί τότε, παιδιά, ὁ φθόνος τούς ἔσπρωξε -ὥπως ἄλλοτε τόν Κάιν- νά σχεδιάσουν ἓναν ἀπαίσιο φόνο:

- Νά «ὁ ὄνειροπαρμένος»! εἶπαν μεταξύ τους. Ἐλᾶτε τώρα νά τόν σκοτώσουμε καί νά τόν ρίζουμε σ' ἓνα ἀπ' αὐτὰ τὰ ξεροπήγαδα. Θά ποῦμε ὅτι τόν κατασπάραξε ἓνα ἄγριο θηρίο. Καί θά δοῦμε τότε ἂν ἐκπληρωθοῦν τὰ ὄνειρά του!

Ὁ Ρουβὴν ὅμως, ὁ μεγαλύτερος ἀδερφός, σκοπεύοντας ἀργότερα νά τόν ἐλευθερώσει, τούς εἶπε:

- Δέν εἶναι σωστό νά σκοτώσουμε μέ τά χέρια μας τόν ἀδερφό μας. Ἄς τόν ρίζουμε σ' ἕνα ξεροπήγαδο, ἀλλά ἄς τόν ἀφήσουμε ἐκεῖ νά πεθάνει μόνος του ἀπό τήν πείνα.

Σέ λίγο φτάνει γελαστός ὁ Ἰωσήφ. Χαιρετάει ἐγκάρδια τ' ἀδέρφια του. Ρωτᾷ τί κάνουν, ἀλλά καμία ἀπάντηση! Αὐτοί τόν κοιτοῦν ἀγριεμένοι. Καί χωρίς νά χάσουν χρόνο, πέφτουν πάνω του, τοῦ βγάζουν τόν ὠραῖο χιτώνα, τόν ἀρπάζουν καί τόν ρίχνουν μέσα σ' ἕνα ξεροπήγαδο.

Ἐκλαιγε ὁ καημένος ὁ Ἰωσήφ, τούς παρακαλοῦσε νά τόν λυπηθοῦν. Ἀλλά ἐκεῖνοι ἔμεναν ἀσυγκίνητοι. Κάθονται νά φᾶνε! Σάν νά μή συμβαίνει τίποτε.

Ὑστερα ἀπό λίγο, βλέπουν νά πλησιάζουν κάποιοι ἔμποροι. Μέ φορτωμένες τίς καμηλές τους πηγαινάν στήν Αἴγυπτο. Ὁ Ἰούδας κάνει μία πρόταση: «Τί θά κερδίσουμε ἂν θανατώσουμε τόν ἀδερφό μας; Ἐλᾶτε νά τόν πουλήσουμε σ' αὐτούς τούς ἐμπόρους!».

Ἄρесе σ' ὅλους ἡ ἰδέα του. Ὁ Ρουβὴν εἶχε ἀπομακρυνθεῖ γιά λίγο καί δέν ἦταν ἐκεῖ γιά νά τούς ἐμποδίσει.

Ὁ Ἰωσήφ τώρα ἀκούει τ' ἀδέρφια του νά συζητοῦν μέ τούς ἐμπόρους. Διαπραγματεύονται τήν τιμή του (*δείχνουμε τήν εἰκόνα ἀπό τή Βίβλο, σ. 66-67*). Κλείνουν τή συμφωνία καί τόν πουλοῦν γιά λίγα χρήματα. Φεύγει, δοῦλος πιά, σέ μιὰ ξένη ἄγνωστη χώρα.

Καί ὁ Ἰακώβ; Τί τοῦ εἶπαν οἱ γιοί του; Ἀκοῦστε, παιδιά, τί πονηρό σχέδιο κατέστρωσαν: Ἐσφαζαν ἕνα ἀπό τά κατοίκια τους καί σπό αἷμα του βούτηξαν τόν ὠραῖο χιτώνα τοῦ Ἰωσήφ. Ἐτσι ματωμένο καί ξεσχισμένο τόν φέρνουν στόν πατέρα τους καί λένε: «Βρήκαμε αὐτόν τόν χιτώνα γεμάτο αἷματα. Μήπως εἶναι τοῦ γιου σου;».

Τόν κοιτάζει καλά ὁ Ἰακώβ καί ἀναγνωρίζει ὅτι εἶναι τοῦ Ἰωσήφ. Ἀπαρηγόρητος ἔκλαιγε γιά πολλές μέρες. Νόμισε ὅτι κάποιο θηρίο κατασπάραξε στήν ἐρημία τό ἀγαπημένο του παιδί.

Στό μεταξύ, ὁ Ἰωσήφ πουλήθηκε ἀπό τούς ἐμπόρους σ' ἕναν μεγάλο ἄρχοντα τῆς Αἰγύπτου, τόν **Πετεφρῆ**. Μέ τίς ἱκανότητες καί τήν

ἐργατικότητα του πολύ γρήγορα κέρδισε τή συμπάθεια καί τήν ἐκτίμηση τοῦ ἀφεντικοῦ του. Ἡ γυναίκα τοῦ Πετεφρῆ ὅμως κάποια μέρα τόν κατηγορήσε ἄδικα καί ὁ Ἰωσήφ βρέθηκε στή φυλακή. Νέα περιπέτεια! Ἀλλά καί στή φυλακή ὁ Ἰωσήφ δέν ἔχασε τήν πίστη καί τήν ἐλπίδα του στόν Θεό. Καί ὁ Θεός ἦταν πάντα μαζί του, ὅπως ἄλλοτε μέ τόν πατέρα του τόν Ἰακώβ στίς δυσκολίες πού πέρασε κι ἐκεῖνος.

Ναί, ὁ Θεός δέν ξέχασε στή φυλακή τόν Ἰωσήφ! Τόν ἔβγαλε ἀπό κεῖ μ' ἓναν θαυμαστό τρόπο: Τόν φώτισε νά ἐξηγήσει τά ὄνειρα δύο φυλακισμένων ἀξιωματούχων τοῦ φαραώ, τοῦ βασιλιᾶ τῆς Αἰγύπτου. Δυό χρόνια μετά, ὅταν εἶδε καί ὁ φαραώ δυό παράξενα ὄνειρα πού τόν ἀναστάωσαν, ὁ ἓνας ἀπ' αὐτούς, πού στό μεταξύ εἶχε βγεῖ ἀπό τή φυλακή, θυμήθηκε τόν Ἰωσήφ. Μίλησε γι' αὐτόν στόν βασιλιά κι αὐτός ἔδωσε διαταγή νά ὀδηγηθεῖ ὁ Ἰωσήφ μπροστά του.

Εἶχε ὁ Θεός τό σχέδιό Του γιά τόν πιστό Ἰωσήφ. Ἀπό φυλακισμένο δοῦλο τόν ἀνέβασε σέ θρόνο βασιλικό! Πῶς ἔγινε αὐτό; Θά τό δοῦμε στήν ἐπόμενη συνάντησή μας.

Τό ἀγκάθι τῆς ζήλιας

Πεῖτε μου ὅμως τώρα: Τί ἦταν αὐτό πού ὀδήγησε τ' ἀδέρφια τοῦ Ἰωσήφ στήν ἄδικη καί ἀπάνθρωπη συμπεριφορά τους;... Πολύ σωστά, ἡ ζήλια.

Τί εἶναι ἡ ζήλια; Εἶναι ἡ λύπη πού νιώθουμε, ὅταν οἱ ἄλλοι ἔχουν χαρίσματα καί ἐπιτυχίες. Τό τοῖμπημα πού αἰσθανόμαστε στήν καρδιά ὅταν οἱ ἄλλοι μᾶς ξεπερνοῦν καί ἀκοῦν ἐπαίνους.

Ἡ ζήλια εἶναι τό μυτερό ἀγκάθι πού ἔχουμε μέσα μας. Ἄν δέν τό ξεριζώσουμε, ματώνει τήν καρδιά μας. Δέν μᾶς ἀφήνει νά χαρούμε ἢ -ἀκόμη χειρότερο- χαιρόμαστε μόνο μέ τή δυστυχία τῶν

ἄλλων, τούς ἀντιπαθοῦμε καί θέλουμε τό κακό τους. Τότε ἡ ζήλια ἔχει γίνει φθόνος.

Ζήλια = λύπη γιά τά χαρίσματα καί τίς ἐπιτυχίες τῶν ἄλλων.

Φθόνος = κακία καί χαρά γιά τή δυστυχία αὐτῶν πού φθο-
νοῦμε.

Σᾶς τοιμᾶ, παιδιά, τό ἀγκάθι τῆς ζήλιας; Μή βιαστεῖτε νά πεῖτε «ὄχι», γιατί ἔχω τραβήξει μερικές φωτογραφίες, πού πολύ φοβᾶμαι ὅτι σέ κάποιες ἀπ' αὐτές θά δοῦμε ὅλοι τόν ἐαυτό μας (βλ. ἐποπικό ὕλικό).

α. Ὁ φακός μας σταματᾶ πρῶτα στό **σπίτι**: Στό σπίτι ὁ ζηλιάρης ζηλεύει τ' ἀδέρφια του, ἐπειδὴ δῆθεν οἱ γονεῖς του τ' ἀγαπᾶνε περισσότερο. Νομίζει ὅτι οἱ γονεῖς τούς δίνουν καλύτερα ἢ περισσότερα ροῦχα καί παιχνίδια, ὅτι τούς κάνουν ὅλα τά χατίρια, ἐνῶ σ' ἐκεῖνον ὄχι. Τότε ἀρχίζουν οἱ γκρίνιες: «Γιατί νά ἔρθουν καί οἱ ἄλλοι μαζί μας; Εἶπες θά πάρεις μόνο ἐμένα!». «Ὅλο μέ τό μωρό ἀσχολεῖσαι! Ἐμένα δέ μ' ἀγαπᾶς καθόλου...». «Ἔ, βέβαια...! Ὅ,τι σοῦ ζητάει, τοῦ τό παίρνεις, ἐνῶ ἐμένα...».

β. Ἄς δοῦμε τώρα μερικές φωτογραφίες ἀπό τό **σχολεῖο**: Στό σχολεῖο ὁ ζηλιάρης ἀντιπαθεῖ τούς συμμαθητές του πού εἶναι καλύτεροι στά μαθήματα, ἐκείνους πού μπαίνουν παραστάτες στή ση-
μαία, ὅσους ἐπαινεῖ ὁ δάσκαλος, αὐτούς πού κερδίζουν τή συμ-
πάθεια τῶν ἄλλων παιδιῶν κτλ. «Βλέπεις;... Ὅλο αὐτόν βάζει ὁ δά-
σκαλος νά πεῖ τό μάθημα!». «Ὅλο αὐτή παίρνει τό μεγαλύτερο ρό-
λο στά θεατρικά!». «Μέλι ἔχει καί ὅλοι τόν συμπαθοῦν;».

γ. Ἄς τραβήξουμε καί μερικές φωτογραφίες στό **παιχνίδι** τοῦ ζη-
λιάρη: Καί στό παιχνίδι πού εἶναι χαρά, ὁ ζηλιάρης δέν χαίρεται. Θέλει νά εἶναι πάντα ἀρχηγός, νά ξεχωρίζει, νά τόν χειροκροτοῦν. Τσακώνεται εὐκολα μέ τούς ἄλλους καί συχνά τόν ἀκοῦμε νά λέει: «Ποιός νομίζεις πῶς εἶσαι καί μᾶς κάνεις συνέχεια τόν ἀρχηγό;». «Δέν ξαναπαίζω! Ὅλο μέ ζαβολιές κερδίζετε!».

Ἀλλά γιά δεῖτε! Ἐνῶ ὁ ζηλιάρης θέλει τό κακό τοῦ ἄλλου, στό

τέλος **ή ζήλια καταστρέφει τόν ίδιο**. Κατατρώει τόν έσωτερικό του κόσμο, τοῦ κλέβει τή χαρά. Δέν μπορεί νά χαρεῖ μέ τίποτε, γιατί λειώνει ἀπό τήν κακία του γιά τούς ἄλλους. Εὐκόλα κατηγορεῖ ἢ μιλά περιφρονητικά γι' αὐτόν πού ζηλεύει. Σκοτεινιάζει ὅταν ἐπαινοῦν κάποιον ἄλλον, μαραζώνει ὅταν δέν τοῦ δώσουν τό καλύτερο. Γίνεται νευρικός καί δύστροπος. Μέ μία λέξη: **ὑποφέρει!** Ποιός θά 'θελε, παιδιά, τήν καταστροφή του; Κι ὅμως, εἶναι ἀλήθεια, μέ τή ζήλια αὐτοκαταστρεφόμαστε! Ποιός ἀπό μᾶς θά σφιχταγκάλιαζε αὐτόν τόν κάκτο μέ τά σουβλερά ἀγκάθια του ἀδιαφορώντας γιά τόν πόνο; Κι ὅμως, αὐτό συμβαίνει ὅταν ἀφήνουμε τό ἀγκάθι τῆς ζήλιας νά θεριεύει μέσα μας. Ποιός θά ζέσταινε στήν ἀγκαλιά του ἕνα φίδι τήν ὥρα πού ἐκεῖνο τόν δηλητηριάζει; Ἀφήνουμε ὅμως τή ζήλια μέ τό δηλητήριό της νά μᾶς φαρμακώνει.

Ἐπάρχει ἄραγε φάρμακο γιά ὅσους τσιμπηθήκαμε ἀπό τή ζήλια; Καί βέβαια ὑπάρχει. Σᾶς ἔχω φέρει σήμερα ἕνα βαζάκι μέ «ἀντιζηλικὰ» φάρμακα. Ἄς ἔρθει ἕνα παιδί νά πάρει ἕνα ἀπό τά τρία εἶδη φαρμάκων γιά τή ζήλια (βλ. *ἐποπτικό ὕλικό*).

♦ Τό πρῶτο φάρμακο, λοιπόν, εἶναι **ή ἀγάπη**: Εἶναι πολύ βοηθητικές οἱ «ἐπιθέσεις» ἀγάπης ἀπέναντι στό πρόσωπο πού ζηλεύουμε, οἱ ἀπλές μας προσπάθειες νά τοῦ δείξουμε ἀγάπη. Ἄν ἐπιδιώκω νά τοῦ μιλῶ καί μάλιστα εὐγενικά, ἂν τοῦ συμπαρασταθῶ σέ μία δύσκολη ὥρα, ἂν προπαντός τό ἐπαινῶ ὅσο κι ἂν αὐτό μέ δυσκολεύει, τότε ἡ ἀγάπη μου θά σβήσει σιγά σιγά τή ζήλια.

♦ Δεύτερο φάρμακο **ή προσευχή**: Μπορῶ νά προσεύχομαι καθημερινά γι' αὐτόν πού ζηλεύω. Κι ὁ Θεός, ὅταν δεῖ αὐτή τήν προσπάθειά μου, θά μοῦ δώσει τή χάρη Του γιά νά ἀπαλλαχθῶ ἀπό τό πάθος τῆς ζήλιας.

♦ Τρίτο φάρμακο **ή καλλιέργεια τῶν χαρισμάτων μας**: Ἕνας ἀποτελεσματικός τρόπος γιά ν' ἀντιμετωπίσουμε τή ζήλια εἶναι νά καλλιεργήσουμε τά χαρίσματα πού ἔχουμε. Ἐχουμε, ὅμως, ὅλοι χαρίσματα; Naί, ὁ Θεός ἔχει δώσει σ' ὅλους χαρίσματα. Ἄλλος εἶναι

καλός στά μαθήματα, άλλος στή μουσική, άλλος τά καταφέρνει στή ζωγραφική, άλλος κερδίζει στό παιχνίδι... Κάποια χαρίσματα μάλιστα, πού εἶναι καί τά σπουδαιότερα, μπορούμε νά τ' ἀποκτήσουμε ὅλοι: τήν ἐργατικότητα, τήν ἐξυπηρετικότητα, τήν καλοσύνη... Ἀντί, λοιπόν, νά ζηλεύουμε τά χαρίσματα τῶν ἄλλων, ἄς ἀνακαλύψουμε κι ἄς καλλιεργήσουμε τά δικά μας χαρίσματα! Τότε θά εἴμαστε ὅλοι εὐχαριστημένοι.

Τό ἀγκάθι τῆς ζήλιας
ξεριζώνω ἀπ' τήν καρδιά.
Τῆς ἀγάπης τό λουλούδι
φυτεύω μέσα μου βαθιά.

ΕΠΟΠΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

1. Ἑγχρωμες εἰκόνες.
2. «Τό ἀγκάθι τῆς ζήλιας»: ὑλικό γιά προβολή-γιά ἐκτύπωση.
3. Τό σύνθημα τοῦ μαθήματος.
4. Ἀντιζηλικά φάρμακα.